

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

*Comisia juridică, de numiri, disciplină,
imunități și validări*

Nr.XIX/ 68/03.05.2022

Comisia pentru constituționalitate

Nr.LXVIII/919/03.05.2022

RAPORT COMUN

asupra **Legii pentru modificarea și completarea art.229 din Legea nr.71/2011
pentru punerea în aplicare a Legii nr.287/2009 privind Codul civil**
ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 18/26.01.2022
(L90/2021)

În temeiul art. 147 alin. (2) din Legea fundamentală, în conformitate cu prevederile art. 153 din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările și completările ulterioare, **Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și Comisia pentru constituționalitate, prin adresa L90/2021 din 28.03.2022, au fost sesizate în procedura reexaminării de către Biroul permanent al Senatului, cu Legea pentru modificarea și completarea art.229 din Legea nr.71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr.287/2009 privind Codul civil, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 18 din 26 ianuarie 2022.**

Propunerea legislativă, în forma inițială, a avut ca obiect de reglementare modificarea și completarea art.229 din Legea nr.71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr.287/2009 privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare, în sensul instituirii normei ca instanța de judecată să comunice întreg dosarul autorității tutelare/direcției generale de asistență socială și protecția copilului, în funcție de tipul de cerere, în vederea efectuării tuturor cercetărilor, cu consecința prezentării unui raport complet, pe baza căruia instanța de judecată să poată decide. Intervențiile legislative au fost argumentate în cadrul Expunerii de motive prin faptul că „este de datoria legiuitorului să pună în acord cu prevederile Constituției și textele de lege similare care, dacă ar fi fost criticate în fața Curții Constituționale, ar fi beneficiat de aceeași soartă.”

În data de 22 decembrie 2021, Curtea Constituțională a fost sesizată cu obiecția de neconstituționalitate Legii pentru modificarea și completarea art. 229 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, obiecție formulată de Guvernul României. Prin Decizia nr. 18 din 26 ianuarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 282 din 23 martie 2022, Curtea a admis obiecția de neconstituționalitate și a constatat că legea este neconstituțională.

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și Comisia pentru constituționalitate au examinat Legea, în procedura reexaminării ca urmare a Deciziei nr. 18/2022, pe parcursul ședinței comune din data de **3 mai 2022**. În dezbateri, au fost avute în vedere decizia Curții pronunțată în controlul *a priori* asupra **Legii** pentru modificarea și completarea art. 229 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (**L90/2021**), prevederile Legii Fundamentale cu privire la rolul și atribuțiile Parlamentului prevăzute de art. 147 din Constituție și jurisprudența Curții Constituționale în materia efectelor deciziilor Curții Constituționale.

În jurisprudența sa, Curtea a interpretat în mai multe rânduri dispozițiile **art. 147** alin. (2) din Constituție și a distins în privința efectelor pe care le produce decizia sa de constatare a neconstituționalității *unor dispoziții din lege înainte de promulgare* și decizia de constatare a neconstituționalității unei legi *în ansamblul său*. Cu referire la cea de-a doua situație menționată, **Curtea a statuat, de principiu, că pronunțarea unei astfel de decizii are un efect definitiv cu privire la acel act normativ, consecința fiind încetarea procesului legislativ în privința respectivei reglementări**. Astfel, prin Decizia Curții Constituționale nr.22/2019, Curtea a precizat că **"Efectul juridic al prezentei decizii este circumscris art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală și jurisprudenței Curții în materie, astfel că Parlamentului îi revine în continuare obligația de a constata încetarea de drept a procesului legislativ, ca urmare a constatării neconstituționalității legii, în integralitatea sa, iar, în ipoteza inițierii unui nou demers legislativ cu privire la același domeniu de reglementare, de a se conforma celor statuate atât prin decizia de față, cât și prin Decizia nr. 561 din 18 septembrie 2018."**

Curtea a subliniat importanța **principiului constituțional general al comportamentului loial și a stabilit că revine, în principal, autorităților publice sarcina de a-l aplica și respecta în raport cu valorile și principiile Constituției, inclusiv față de principiul consacrat de art. 147 alin. (4) din Constituție** (a se vedea, cu privire la înțelesul principiului comportamentului loial al autorităților publice, Decizia nr. 1.257 din 7 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 6 noiembrie 2009, Decizia nr. 1.431 din 3 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 12 noiembrie 2010, Decizia nr. 51 din 25 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2012, Decizia nr. 727 din 9 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 477 din 12 iulie 2012, Decizia nr. 924 din 1 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 787 din 22 noiembrie 2012, Decizia nr. 260 din 8 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 318 din 11 mai 2015, Decizia nr. 611 din 3 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 877 din data de 7 noiembrie 2017, sau Decizia nr. 609 din 14 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 980 din data de 23 octombrie 2020).

Membrii celor două comisii au adoptat soluția respingerii legii trimise la promulgare, în acord cu jurisprudența Curții Constituționale, reținând considerentele cuprinse în Decizia nr.18/2022 prin care a fost constatată neconstituționalitatea acesteia în integralitatea ei:

- examinând obiecția de neconstituționalitate, Curtea Constituțională a reținut că **"dat fiind faptul că actul normativ criticat în prezenta cauză instituie, de asemenea, o soluție legislativă cu caracter temporar - "(21) Până la data intrării în vigoare a reglementării prevăzute la alin. (1) (...)" - (respectiv organizarea, funcționarea și atribuțiile instanței de tutelă și de familie, prin legea privind organizarea judiciară s.n.), adoptarea legii criticate, în lipsa înființării instanței de tutelă, echivalează cu preluarea unei soluții legislative constatate în precedent ca fiind neconstituțională (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 895 din 17 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 4 februarie 2016,**

paragraful 25). Prin urmare, această conduită a legiuitorului constituie de plano o premisă de admitere a obiecției de neconstituționalitate, dat fiind faptul că, prin adoptarea unei soluții legislative similare cu cea constatată, în precedent, ca fiind contrară dispozițiilor Constituției, legiuitorul și-a încălcat obligația constituțională rezultată din art. 147 alin. (4) referitor la caracterul general obligatoriu al deciziilor instanței constituționale.”;

- astfel, Curtea a concluzionat că ” legiuitorul, încălcând caracterul general obligatoriu și efectele erga omnes ale Deciziei nr. 795 din 4 noiembrie 2020, de constatare a neconstituționalității dispozițiilor art. 229 alin. (3) din Legea nr. 71/2011, a procedat într-un mod contrar comportamentului constituțional loial de care acesta trebuie să dea dovadă față de instanța constituțională și față de jurisprudența acesteia, astfel încât, în acord cu jurisprudența Curții Constituționale precitată, Curtea urmează să admită obiecția de neconstituționalitate formulată.”

În conformitate cu prevederile art.63, alin.(1) din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările și completările ulterioare, la dezbaterea Legii aflate în procedura reexaminării în ședința comisiei din data de 3 mai 2022, a participat domnul Mihai Pașca, secretar de stat din cadrul Ministerului Justiției.

În urma dezbaterilor și a opiniilor exprimate asupra **Legii** pentru modificarea și completarea art. 229 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, în ședința din 3 mai 2022, **membrii comisiilor au hotărât**, cu unanimitate de voturi ale senatorilor prezenți, să **adopte un raport comun de respingere a legii**.

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și Comisia pentru constituționalitate supun spre dezbateră plenului Senatului, prezentul raport comun de respingere a Legii pentru modificarea și completarea art. 229 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil.

În raport cu obiectul de reglementare, legea aflată în procedura reexaminării face parte din categoria **legilor organice** și urmează a fi supusă votului plenului Senatului, potrivit art.76 alin.(1) din Constituția României, republicată.

Conform dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, și ale art.92, alin.(7) pct.2 din Regulamentul Senatului, cu modificările și completările ulterioare, **Senatul este prima Cameră sesizată.**

~~Preșdinte,~~

~~Senator Laura-Iuliana Scânteii~~

Secretar,

Senator Laura-Mihaela Fulgeanu-Moagher

Întocmit,
consilier Raluca Cremenescu

Preșdinte,

~~Senator Elena-Simona Spătaru~~

Secretar,

Senator Cristian-Augustin Niculescu-Jăgârlaş

consilier Maria Ranga